

Høgskolen i Telemark

SKRIFTLIG SLUTTEKSAMEN

6021 ARBEIDSRETT

27.02.2012

Tid : 4 timer

Målform : Bokmål/nynorsk

Sidetall : 6 sider inklusive denne

Hjelpemiddel: Norges Lover eller annen offisiell lovtekst uten kommentarer, særtrykk av lover og forskrifter samt Hovedavtalen mellom LO og NHO 2010 – 2013 med tilleggsavtaler og kommentarer

Vedlegg : Ingen

Denne eksamen teller 80 prosent av den endelige karakteren

Eksamensresultatene blir offentliggjort på nettet via Studentweb

OPPGAVETEKST BOKMÅL

Oppgave 1

I Lillevik Apotek AS' personalreglement står det blant annet følgende:

«Utpasseringskontroll

Kontrollen retter seg mot de ansattes overholdelse av krav i forbindelse med personalkjøp. Utføres når ansatte forlater Apoteket. Kontrollen gjelder ansattes vesker, bager, poser og de ansattes biler parkert utenfor Apoteket. Det er den ansatte som skal vise fram innholdet i vesker, bager og lignende ute av syne for apotekets kunder. Arbeidsgiver har ingen rett til å ransake.

NB! Hvis den ansatte motsetter seg kontroll, vil det bli behandlet som en personalsak».

Bestemmelsen om utpasseringskontroll ble tatt inn i personalreglementet i 2005, i forbindelse med at apoteket inngikk avtale med Lillevik Verdisikring AS om kjøp av vektertjenester. Bestemmelsen ble ikke drøftet med de tillitsvalgte før den ble tatt inn i reglementet, og den har heller ikke vært drøftet senere. Samtlige ansatte ved apoteket er imidlertid godt kjent med kontrolltiltaket, og apoteket har siden 2004 jevnlig gjennomført utpasseringskontroller.

Kari Olsen har arbeidet som apotektekniker i Lillevik Apotek fra 1995. Torsdag 11. desember 2011 var Kari Olsen på arbeid i apoteket. Samme dag fattet kolleger mistanke om at hun hadde borttatt varer fra apoteket i strid med gjeldende rutiner og regler. De mistenkte også at hun senere på dagen hadde puttet varene i en blå pose som hun hadde lagt i sin egen bil. Mistanken ble formidlet til ledelsen ved apoteket.

Arbeidsgiver besluttet å foreta en rettet utpasseringskontroll ved dagens slutt. Kontrollen skulle også omfatte kontroll av de ansattes biler. De ansatte parkerte sine biler på en offentlig parkeringsplass, som lå rett ved apoteket, da apoteket ikke hadde egne parkeringsplasser for sine ansatte.

Lars Holm, som var ansatt som vokter i Lillevik Verdisikring, utførte etter ordre kontrollen da Kari Olsen og hennes kollega Marte Kirkerud skulle forlate apoteket ca kl 16.30. Lars Holm sto ved utgangsdøren. Han legitimerte seg og ba dem om å åpne veskene sine. Både Kari Olsen og Marte Kirkerud medvirket til kontroll av veskene de bar med seg. Lars Holm fant ikke noe uregelmessig i veskene.

Da Lars Holm ville at de skulle la ham kontrollere bilene deres, motsatte Kari Olsen seg dette. Hun løp fra stedet. Lars fulgte etter henne, men måtte gi opp etter en kort stund. Senere kom Kari Olsen tilbake til parkeringsplassen og satte seg inn i bilen. Lars Holm var på parkeringsplassen fremdeles og forsøkte å få fatt i en blå pose som var i bilen og som han antok var av interesse for kontrollen. Kari Olsen klarte å skyve ham bort, og hun kjørte fra stedet i stor fart. Lars Holm tok opp forfølgelsen av henne med bil, ga opp etter en stund.

Samme dag skrev Lars Holm en rapport, der hans versjon av hendelsesforløpet fremgår. Lillevik Apotek besluttet på bakgrunn av rapporten å innkalle Kari Olsen til det man kalte et «sikkerhetsmøte» mandag 15. desember.

Da Kari Olsen kom til møtet, ble hun gjort oppmerksom på at hun kunne ha med en rådgiver eller en tillitsvalgt på møtet, men hun ønsket ikke det. Under møtet, som varte i omlag to timer, ble saken og omstendighetene rundt kontrollen gjennomgått. Deretter hadde apotekets representanter et kort særmøte. På dette møtet besluttet apoteket å meddele Kari Olsen avskjed. Et skriftlig avskjedsbrev ble overrakt henne kort tid etter dette. Om begrunnelsen for avskjeden sto det følgende i avskjedsbrevet:

«Årsaken til avskjeden er: unnlot å bli kontrollert av Lillevik Verdisikring i forbindelse med rettet kontroll.»

Den skriftlige avskjeden inneholdt ellers alle de opplysningene som er nødvendig for å oppfylle arbeidsmiljølovens krav til en avskjeds form og innhold.

Kari Olsen godtok ikke avskjeden. Hun varslet arbeidsgiver om at hun ville reise søksmål for Lillevik tingrett med krav om at avskjeden skulle kjennes ugyldig. Hun opplyste også at hun ville kreve å stå i stillingen til det forelå rettskraftig dom i saken. Hun ville også varsle Datatilsynet om at apoteket drev med ulovlig overvåkning av sine ansatte. Kontrolltiltaket innebar et alvorlig inngrep i hennes personvern, mente hun. Dessuten var det en alvorlig saksbehandlingsfeil at det ikke var drøftet med de tillitsvalgte før det ble innført.

Lillevik apotek aviste alle kravene fra Kari Olsen. Avskjeden var fullt gyldig. Dessuten var avskjeden under enhver omstendighet gyldig som oppsigelse. Apoteket mente også at Kari Olsen ikke hadde rett til å stå i stillingen mens søksmålet verserte, og den kontrollen som Lillevik Verdisikring hadde foretatt på apotekets vegne var fullstendig lovlig.

Spørsmål:

1. Drøft og avgjør om Lillevik apotek hadde rettslig adgang til å foreta kontrollen.
2. Drøft og avgjør om Kari Olsen har rett til å stå i stillingen mens søksmålet behandles.
3. Drøft og avgjør om avskjeden av Kari Olsen ugyldig.
4. Hva er den rettslige virkningen av at en avskjed er ugyldig? Hva forskjellen mellom en «urettmessig» avskjed og en «ugyldig» avskjed?
5. Drøft og avgjør om avskjeden av Kari Olsen gyldig som oppsigelse.

Oppgave 2

Peder Ås er daglig leder i Lillevik Jernvare AS. En dag da Peder kom på jobben, hadde det vært flom i området. Flommen hadde også rammet butikken. Det var så mye vann i butikken at det ville ta minst to måneder før den kunne åpnes for kunder igjen. Det er fire ansatte i butikken, foruten Peder. Peder ser at han ikke vil greie finne beskjeftigelse for disse mens butikken er stengt. Oppryddingsarbeidet etter flommen vil Peder fint kunne greie alene.

Peder ønsker å spare penger for bedriften i denne situasjonen. Han ser at det vil bli veldig ulønnsomt for arbeidsgiver å ha fire medarbeidere på lønnslista i en periode hvor bedriften ikke tjener penger i det hele tatt.

Peder ønsker råd om hva han kan gjøre for spare lønnsutgifter i den perioden hvor butikken er stengt. Peder ønsker å gjøre ting juridisk korrekt, og han ønsker å vareta interessene både til arbeidsgiver og de ansatte. Lillevik Jernvare AS er ikke bundet av tariffavtale.

Spørsmål:

6. Hva vil du råde Peder til å gjøre? Begrunn svaret ditt.

OPPGÅVETEKST NYNORSK

I Lillevik Apotek AS sitt personalreglement står det mellom anna følgjande:

«Utpasseringskontroll

Kontrollen rettar seg mot at dei tilsette følgjer dei krava som er fastsett for personalkjøp. Kontrollen gjennomførast når dei tilsette forlét apoteket. Kontrollen gjeld dei tilsette sine vesker, bagar, posar og bilar som er parkert utanfor apoteket. Det er den tilsette sjølv som skal vise fram innhaldet i vesker, bagar og liknande, ute av syne for apoteket sine kundar. Arbeidsgjevar har ingen rett til å ransake.

NB! Om den tilsette motset seg kontroll, vil det bli handsama som ei personalsak».

Føresegna om utpasseringskontroll kom inn i personalreglementet i 2005, i samband med at apoteket gjorde ei avtale med Lillevik Verdisikring AS om kjøp av vektartenester. Føresegna vart ikkje drøfta med dei tillitsvalde før ho vart tatt inn i reglementet, og ho har heller ikkje vore drøfta seinare. Alle tilsette ved apoteket er likevel godt kjende med kontrolltiltaket, og apoteket har sidan 2004 jamleg gjennomført utpasseringskontrollar.

Kari Olsen har arbeidd som apotekteknikar i Lillevik Apotek frå 1995. Torsdag 11. desember 2011 var Kari Olsen på arbeid i apoteket. Same dag fekk kollegaer mistanke om at ho hadde teke varer bort frå apoteket i strid med gjeldande rutinar og reglar. Dei mistenkte óg at ho seinare på dagen hadde putta varene i ein blå pose som ho hadde lagt i sin eigen bil. Mistanken vart formidla til leiinga ved apoteket.

Arbeidsgjevar bestemte seg for å gjere ein retta utpasseringskontroll ved dagens slutt. Kontrollen skulle også gjelde kontroll av dei tilsette sine bilar. Dei tilsette parkerte sine bilar på ein offentleg parkeringsplass, som låg rett ved apoteket, då apoteket ikkje hadde eigne parkeringsplassar for sine tilsette.

Lars Holm, som var tilsett som vektar i Lillevik Verdisikring, utførte etter ordre kontrollen då Kari Olsen og hennar kollega Marte Kirkerud skulle forlate apoteket ca kl 16.30. Lars Holm sto ved utgangsdøra. Han legitimerte seg og bad dei om å opne veskene sine. Både Kari Olsen og Marte Kirkerud medverka til kontroll av veskene som dei bar med seg. Lars Holm fann ikkje noko uregelmessig i veskene.

Då Lars Holm ville at dei skulle la han kontrollere bilane deira, motsette Kari Olsen seg dette. Ho sprang frå staden. Lars følgde etter henne, men måtte gje opp etter ei kort stund. Seinare kom Kari Olsen attende til parkeringsplassen og sette seg inn i bilen. Lars Holm var på parkeringsplassen framleis og prøvde å få tak i ein blå pose som var i bilen og som han rekna

med var av interesse for kontrollen. Kari Olsen klarte å skubbe han vekk, og ho køyrde frå staden i stor fart. Lars Holm følgde etter henne med bilen sin, men gav opp etter ei stund.

Same dag skreiv Lars Holm ein rapport, der han gav sin versjon av hendinga. Lillevik Apotek bestemte på bakgrunn av rapporten å kalle Kari Olsen inn til det som vart kalla eit «tryggleik-møte» mandag 15. desember.

Då Kari Olsen kom til møtet, vart ho gjort merksam på at ho kunne ha med ein rådgjevar eller ein tillitsvald på møtet, men ho ønska ikkje det. Under møtet, som varte i omlag to timar, vart saka og omstenda rundt kontrollen gjennomgått. Deretter hadde apoteket sine representantar eit kort sær møte. På dette møtet bestemte apoteket å gi Kari Olsen avskil. Eit skriftleg avskilsbrev vart overrekt henne kort tid etter dette.

Om grunngevinga for at ho fekk avskil sto det følgjande i avskilsbrevet:

«Årsaka til at du får avskil er: unnlét å bli kontrollert av Lillevik Verdisikring i samband med retta kontroll.»

Den skriftlige avskila inneheld elles alle dei opplysningane som er naudsynte for å oppfylle arbeidsmiljølova sine krav til form og innhald for ei avskil.

Kari Olsen godtok ikkje avskila. Ho varsla arbeidsgjevar om at ho ville reise søksmål for Lillevik tingrett med krav om at avskila skulle kjennast ugyldig. Ho opplyste også at ho ville krevje å stå i stillinga til det ligg føre rettskraftig dom i saka. Ho ville også varsle Datatilsynet om at apoteket dreiv med ulovleg overvaking av sine tilsette. Kontrolltiltaket var eit alvorleg inngrep i hennar personvern, meinte ho. Dessutan var det ein alvorleg sakshandsamingsfeil at det ikkje var drøfta med dei tillitsvalde før det vart innført.

Lillevik apotek aviste alle krava frå Kari Olsen. Avskila var fullt gyldig. Dessutan var avskila i alle høve gyldig som oppseiing. Apoteket meinte også at Kari Olsen ikkje hadde rett til å stå i stillinga medan søksmålet verserte, og den kontrollen som Lillevik Verdisikring hadde gjort på apoteket sine vegne var fullstendig lovleg.

Spørsmål:

1. Drøft og avgjer om Lillevik apotek hadde rettsleg høve til å gjere kontrollen.
2. Drøft og avgjer om Kari Olsen har rett til å stå i stillinga medan søksmålet vert handsama.
3. Drøft og avgjør om avskila av Kari Olsen ugyldig.
4. Kva er den rettslege verknaden av at ei avskil er ugyldig? Kva er skilnaden mellom ei «urettmessig» avskil og ei «ugyldig» avskil?
5. Drøft og avgjer om avskila av Kari Olsen er gyldig som oppseiing.

Oppgåve 2

Peder Ås er dagleg leiar i Lillevik Jernvare AS. Ein dag då Peder kom på jobben, hadde det vore flaum i området. Flaumen hadde også råka butikken. Det var så mykje vatn i butikken at det ville ta minst to måneder før den kunne åpnes for kunder igjen.

Det er fire tilsette i butikken, utanom Peder. Peder ser at han ikkje vil greie finne arbeid for desse medan butikken er stengd. Oppryddingsarbeidet etter flaumen vil Peder fint kunne greie aleine.

Peder ønskjer å spare pengar for bedrifta i denne situasjonen. Han ser at det vil bli veldig ulønnsamt for arbeidsgjevar å ha fire medarbeidarar på lønningslista i ein periode kor bedrifta ikkje tener pengar i det hele tatt.

Peder ønskjer råd om kva han kan gjere for spare lønnsutgifter i den perioden butikken er stengd. Peder ønskjer å gjere ting juridisk korrekt, og han ønskjer å vareta interessene både til arbeidsgjevar og dei tilsette. Lillevik Jernvare AS er ikkje bunden av tariffavtale.

Spørsmål:

6. Kva vil du råde Peder til å gjere? Grunnge svaret ditt.